

Po celé dvacáté století byli lidoopi a především šimpanzi používáni jako modely pro studium počátků lidské evoluce. Sesterský vztah rodů *Pan* a *Homo* se stal hlavním argumentem pro široce rozšířenou hypotézu, že společný předek lidí a šimpanzů se svým způsobem života příliš nelišil od dnešních šimpanzů (*Pan troglodytes*). Takový závěr však odporuje kladistické logice, navíc byl nedávno zpochybněn novými fosilními nálezy nejstarších homininů jako byl *Ardipithecus*.

Znalosti životní historie, etologie a ekologie dnešních druhů lidoopů mohou být pro studium počátků lidské evoluce mimořádně přínosné, naše společné předky je však třeba rekonstruovat pomocí metod založených na kladistice a s využitím znalostí o všech druzích lidoopů, ne na základě prostého srovnání šimpanze a člověka.

Fylogenetická rekonstrukce ancestrálních stavů souboru 65 znaků popisujících životní historii, chování a ekologii lidí a lidoopů umožnila podrobnou rekonstrukci způsobu života jejich předků a zmapování změn, ke kterým došlo v jednotlivých vývojových liniích. Rekonstrukce ukázala, že mnohé z fundamentálních aspektů životní historie a socio-ekologie dnešních lidí a lidoopů jsou staré, potenciálně zděděné od jejich společného předka. Na druhou stranu mnohé jiné jsou evolučními novinkami rodových linií lidoopů (orangutanů, goril, šimpanzů a lidí), jak unikátními, tak vzniklými konvergentně.

Jednotliví společní předkové lidí a lidoopů se vyznačovali unikátním souborem znaků (či jejich kombinacemi). Šimpanzi a lidé jsou ve zkoumaných znacích srovnatelně odvození a šimpanzi (včetně bonoba) proto nejsou dobrými modely nejstarších homininů. Na druhou stranu dnešní znalosti socio-ekologie lidoopů a kladistické metody umožňují detailní rekonstrukci způsobu života společného předka lidí a šimpanzů a spolehlivou identifikaci skutečných lidských (a šimpanzích) evolučních novinek.

Duda, P., Zrzavý, J., 2013. Evolution of life history and behavior in Hominidae: Towards phylogenetic reconstruction of the chimpanzee–human last common ancestor. *Journal of Human Evolution* 65, 424-446. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S004724841300170X>